

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin

14.09 2020-ci il tarixli F-427 №-li

əmrilə təsdiq edilmişdir.

“Ərzaq və qeyri-ərzaq malları satıcısı, nəzarətçi-xəzinədar”

ixtisası üzrə

Təhsil Proqramı (Kurikulum)

Bakı – 2020

“Ərzaq və qeyri-ərzaq mallarının satıcısı, nəzarətçi xəzinədar” İxtisası üzrə Təhsil Proqramı (Kurikulum)

- 1. Təsnifat üzrə ixtisasın şifri (kodu):** 030210
- 2. Məşgulluq təsnifatında kodu:** 5141
- 3. Milli kvalifikasiyalar səviyyəsi:** 3
- 4. Peşə təhsili pilləsi:** İlk peşə təhsili
- 5. İxtisasın qrupu:** Kommersiya
- 6. İxtisasın əhatə etdiyi sahələr:** İqtisadiyyat, xidmət, avtomatika və idarəetmə
- 7. Qəbul şərtləri:** Ən az orta təhsil
- 8. Tədris müddəti:** Ümumi orta təhsil bazasından: 1 il
- 9. Attestasiya:** Tələbələrin qiymətləndirilməsi “Peşə təhsili pilləsində təhsilalanların attestasiyasının aparılması Qaydası”na uyğun həyata keçiriləcək.

Peşənin təsviri, xüsusiyyəti, inkişaf perspektivləri

İnsanların maddi və mədəni tələbatının daha dolğun ödənilməsində ticarət mühüm rol oynayır. Ticarətin vəzifəsi əhalinin ərzaq və qeyri-ərzaq mallarına olan tələbatını təmin etməkdir. Bu tələbatın ödənilməsi zamanı respublikamıza gələn qonaqlara və eləcə də əhaliyə yüksək keyfiyyətli və mədəni xidmətin göstərilməsi satıcıların qarşısında duran əsas vəzifədir. Bu baxımdan alıcılara yüksək səviyyəli mədəni xidmət göstərən satıcılar təhlükəsizlik və sanitariya-gigiyenik qaydalara uyğun olaraq iş yerini təşkil etmək, yeni malları qəbul etmək, vitrini tərtib etmək, alıcıları qarşılamaq, ayrı-ayrı məhsullar haqqında dolğun məlumat vermək, alət və avadanlıqlardan düzgün istifadə etməklə ticarət xidməti göstərmək, eyni zamanda alıcıları yola sala bilmək xüsusiyyətlərinə malik olmalıdırlar.

Məşğulluq imkanları:

Ərzaq və qeyri-ərzaq mağazalarında satıcı, nəzarətçi-xəzinədar, firma və şirkətlər üzrə satış meneceri, firmalar üzrə meçindayzer kimi çalışa bilərlər. Eyni zamanda işlədikləri müddətdə işində məsuliyyətli olan və iş qabiliyyətinə görə fərqlənən işçilər baş satıcı, müdür müavini, mağaza müdürü, bölgə müdürü və satış müdürü vəzifələrində də yüksələ bilərlər.

Peşə üzrə səriştə səviyyəsi:

Biliklər	Bacarıqlar	Müstəqillik və məsuliyyət
- iş yerini təşkilinə verilən tələbləri bilmək; -yeni malların qəbuluna verilən tələbləri bilmək; -vitriini tərtibinə verilən tələbləri bilmək; -alıcıları qarşılamaq -mağazada ticarət xidməti göstərmə xüsusiyyətlərini bilmək; -alıcıları yola sala bilmək xüsusiyyətləri; - ticarətdə istifadə edilən alət və avadanlıqların istismarına verilən tələbləri bilmək; - nəzarət-kassa maşınlarının istismarına verilən tələbləri bilmək; -post- terminalların istismarına verilən tələbləri bilmək;	-təhlükəsizlik qaydalarına riayət etmək, - iş intizamına sahib olmaq, - planlı və mütəşəkkil olmaq, - özünü motivə etmə bacarığına sahib olmaq; -özünə inamlı olmalı; - dinamik, aktiv və cəld olmaq; -xidmətdə müəyyən bir tərz yarada bilmək; -güləruz olmaq, -düzgün danışa bilmək və dinləmək bacarığına malik olmaq, -xaricigörünüşə fikir vermək, -müşəriyə fərdi yanaşmaq, -müşəriyə gözlədiyindən artıq xidmət göstərə bilmək, -əzimkar olmaq , lakin səbirli davranmaq, -kollektivlə işləyə bilmək	- təhlükəsizlik qaydalarına riayət etmək, - səbrli olmaq, - iş intizamına sahib olmaq, - planlı və mütəşəkkil olmaq, - özünü motivə etmə bacarığına sahib olmaq; - iş yerinə qarşı məsuliyyətli olmaq; -üst rəhbərlərinə qarşı məsuliyyətli olmaq; -iş yoldaşlarına qarşı məsuliyyətli olmaq; -müşərilərə qarşı məsuliyyətli olmaq; -komanda ilə işləməyi və eyni zamanda komanda işinə kömək etməyi bacarmalı; -işində uğurlu olmağı hədəf götürməlidir;

<p>-milli pul vahidlərini tanımaq; -sadə riyazi hesablama əməllərini bilmək; - məhsulların keyfiyyətinə verilən tələbləri bilmək; -sort və çeşid anlayışını bilmək; -ayrı-ayrı ərzaq malları haqqında müəyyən biliklərə sahib olmaq; -ayrı-ayrı qeyri-ərzaq malları haqqında müəyyən biliklərə sahib olmaq; - Mağazanın quruluşuna və planlaşdırılmasına verilən əsas tələbləri bilmək - Malların yerləşdirilməsi, yığılması xüsusiyyətlərini bilmək; -Magazada mallarının qəbulu, saxlanması və satışa hazırlanması qaydalarını bilmək; -Ticarətin sanitariyası və gigiyenası qaydalarını bilmək; - Əməyin mühafizəsi, texniki-təhlükəsizlik qaydalarını bilmək; - Malların dəyişdirilməsi və qaytarılması qaydalarını bilmək;</p>	<p>bacarığına malik olmaq, -tez və asan ünsiyyət qurabilmək, -bədən dilindən düzgün istifadə bacarığı, - yüksək fantaziyaya sahib olmaq; - xidmət göstərmə sahəsində öz tərzini yarada bilmək; - güvən verə bilmək bacarığı, -qərarlı olmaq; -səbrli olmalı; -əsəblərinə hakim olmalı və stres altında işləməyi bacarmalı; -yeniliyə öyrənməyə, təlimlərə açıq olmalıdı; -komanda ilə işləməyi və eyni zamanda komanda işinə kömək etməyi bacarmalıdır; -işini sevmək, işində razı olmağı bacarmalıdır; -təşəbbüs göstərməyə istəyi və bacarığı olmalıdır; - post- terminallarla işləmə bacarığı; -nəzarət-kassa maşınlarını işə hazırlamaq; -milli pul əskinazlarını fərqləndirmək; - milli pul əskinazlarının saxta olmadığını müəyyən</p>	<p>-düzənli olmalı;</p>
--	--	-------------------------

<p>-nəzarət kassa maşınlarının iş prinsipini bilmək; - alıcılarla hesablaşma əməliyyatlarını apara bilmək; - milli pil vahidlərini tanımaq; - Ticarətdə uçot və hesabatın aparılması qaydasını bilmək; -</p>	<p>etmək; - nəzarət –kassa maşınlarında işləməyi bacarmaq; - alıcı ilə hesablaşma əməliyyatı aparmaq; - ayrı-ayrı şöbələr üzrə iş yerini təşkil etmək; - Alət və avadanlıqları işə hazırlamaq; - alət və avadanlıqlardan təyinatına uyğun istifadə etmək; - malları satışa hazırlamaq; - mağazada malları qəbul etmək; - malları vitrində yerləşdirmək; - alıcıları qarşılamaq; - alıcılara ticarət xidməti göstərə bilmək; - satılmış malları qablaşdırmaq (bükmək); - satılmış malları hədiyyə üçün tərtib etmək; - ayrı-ayrı ərzaq və qeyri-ərzaq malları haqqında məlumat vermək; - ayrı-ayrı ərzaq və qeyri-ərzaq mallarını keyfiyyətə qiymətləndirə bilmək; - ayrı-ayrı ərzaq mallarını növ və sortlar üzrə çeşidləyə bilmək;</p>	
--	--	--

	- qeyri-ərzaq mallarında olan qüsurların aşkar edilməsi;	
--	--	--

Peşə üçün spesifik tələblər: Satıcı estetik dünya görüşə malik və yaradıcı olmalı, tez və asan ünsiyyət qurabilməli, bədən dilindən düzgün istifadə etməyi bacarmalı, yüksək fantaziyaya sahib olmalı, xidmət göstərmə sahəsində öz tərzini yarada bilmək bacarığına malik olmalı, güvən verə bilməli, qərarlı olmalı və səbrli olmalı, əsəblərinə hakim olmağı və stres altında işləməyi bacarmalı, komanda ilə işləməyi və eyni zamanda komanda işinə kömək etməyi bacarmalıdır.

İşin xüsusiyyətindən asılı olaraq həm açıq, həm qapalı mühitdə və eyni zamanda iş qrafikindən asılı olaraq günün müxtəlif vaxtlarında işləmək tələb olunur.

İxtisası tədris edəcək pedaqoji heyətə qoyulan tələblər: Peşə təhsili müəssisələrinin mühəndis-pedaqoji heyəti üzvünün müvafiq peşə-ixtisas sahəsi üzrə baza təhsili (ali, orta ixtisas) və ixtisas üzrə stajı azı 3 il, istehsalat və ya pedaqoji təcrübəsi olmalı, tədris etdiyi modullar (istehsalat təlimi ustalarının təhkim olunduğu qrupun) baza ixtisasına uyğun gəlməlidir. Pedaqoji heyət üzvü tələbələr və həmkarları ilə ünsiyyət qurmaq bacarığına, əlaqələndiricilik, istiqamətvericilik xüsusiyyətlərinə malik olmalıdır. Tələbələrin ixtisasları üzrə dövrün tələbatına uyğun elmi-nəzəri bilikli mütəxəssis, tədqiqatçı kimi yetişmələrinə çalışmalı, müasir texnika, yeni istehsalat və pedaqoji, innovativ təlim metodlarından, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə etmək bacarığı aşılamalıdır.

İxtisasın tədris planı - modulların siyahısı

Təhsil müddəti: 6 ay (tam orta təhsil bazası)			
İxtisas: Ərzaq və qeyri-ərzaq malları satıcısı, nəzarətçi-xəzinədar			
№	Modullar/Fənlər	Saatların miqdarı	Kurs üzrə həftəlik saatların miqdarı

			Həftələr			
			13	6	6	1
1	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	38	2	2		
2	Hesablama əməliyyatları	38	2	2		
3	Peşə etikası	38	2	2		
4	Sahibkarlıq	38	2	2		
	1-ci bölmə üzrə cəmi	152	8	8		
	İxtisas kursu (nəzəri)	285	15	15		
5	Ticarətin təşkili	45	3	1		
6	Ticarət müəssisələrinin avadanlığı	32	2	1		
7	Ticarətdə uçot və hesabat, ticarət hesablamaları	18		3		
8	Ərzaq mallarının ekspertizası	89	5	4		
9	Qeyri-ərzaq mallarının ekspertizası	101	5	6		
	İstehsalat təlimi	323	17	17		
	İstehsalat təcrübəsi	240			40	
	2-ci bölmə üzrə cəmi	848	32	32	40	0
	Məsləhət saatları	24				
	Yekun: Tələbələrin məcburi maksimum dərs yükü	1024	40	40	40	0

Vaxt büdcəsi üzrə ümumi məlumat (həftələrlə)

Təhsil müddəti	I yarım il	İmtahanlar	Bayram günləri	Cəmi
6 ay	25	1	1 həftəyədək	27

Yekun	25	1	1	27
--------------	-----------	----------	----------	-----------

Təhsil müddəti: 1 il (ümumi orta təhsil bazası)							
İxtisas: Ərzaq və qeyri-ərzaq malları satıcısı, nəzarətçi-xəzinədar							
№	Modullar/Fənlər	Saatların miqdarı	Kurs üzrə həftəlik saatların miqdarı				
			Həftələr				
			15	5	7	8	1
1	Ana dilində ünsiyyət	30	2				
2	Xarici dildə ünsiyyət	30	2				
3	Hesablama əməliyyatları	35	2	1			
4	İnformasiya texnologiyaları	30	2				
5	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	20	1	1			
6	Peşə etikası	30	1	3			
7	Sahibkarlıq	30	1	3			
8	Estetika və mədəni özünüifadə	20	1	1			
9	Fiziki tərbiyə	40	2	2			
10	Çağırışaqədərki hazırlıq	40	2	2			
	1-ci bölmə üzrə cəmi	305	16	13			
	İxtisas kursu (nəzəri)	295	14	17			
11	Ticarətin təşkili	45	2	3			
12	Ticarət müəssisələrinin avadanlığı	35	2	1			
13	Ticarətdə uçot və hesabat, ticarət hesablamaları	20		4			

14	Ərzaq mallarının ekspertizası	95	5	4			
15	Qeyri-ərzaq mallarının ekspertizası	100	5	5			
	İstehsalat təlimi	372	6	6	36		
	İstehsalat təcrübəsi	355				40	35
	2-ci bölmə üzrə cəmi	1022	20	23	36	40	35
	Məsləhət saatları	27					
	Yekun: Tələbələrin məcburi maksimum dərs yükü	1354	36	36	36	40	35

Vaxt büdcəsi üzrə ümumi məlumat (həftələrlə)

Təhsil müddəti	I yarım il	Qış tətili	II yarım il	Dövlət buraxılış imtahanı	Bayram günləri	Cəmi
1 il	15	1	21	1	2	40
Yekun	15	1	21	1	2	40

Modulların spesifikasiyası

Modulun adı: Ana dilində ünsiyyət
Modulun kodu: 1
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə peşəkar ünsiyyəti təhlil etməyi, peşəkarlıq məsələləri ilə bağlı şifahi və yazılı şəkildə ünsiyyət qurmağı və peşəyə dair yazılı materiallardan istifadə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Peşəkar ünsiyyəti təhlil edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Gələcək iş yerində kimlərlə ünsiyyət quracağını araşdırır.
2. Gələcək iş yerindən kənarında kimlərlə ünsiyyət quracağını araşdırır.
3. Gələcək iş yerində istifadə edilən səciyyəvi ünsiyyət üsullarını təsvir edir.
4. Gələcək iş yerində səciyyəvi ünsiyyət problemlərini qiymətləndirir.
Təlim nəticəsi 2: Peşə məsələləri ilə bağlı şifahi ünsiyyət qurur.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Peşəsindəki səciyyəvi ünsiyyəti təhlil edir.
2. Peşə məsələləri ilə bağlı şifahi təqdimat verir.
3. Səmərəli şifahi ünsiyyəti təsvir edir.
Təlim nəticəsi 3: Peşə məsələləri ilə bağlı yazılı ünsiyyət qurur.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Peşəsindəki səciyyəvi yazılı ünsiyyəti təhlil edir.
2. Daxili ünsiyyətin yazılı nümunələrini təqdim edir.
3. Səciyyəvi yazılı xarici ünsiyyətin nümunələrini təqdim edir.
Təlim nəticəsi 4: Peşə məsələləri ilə bağlı yazılı materiallardan istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Peşəkar istifadə üçün müvafiq Azərbaycan mediasını müəyyən edir.
2. Müvafiq peşə məsələləri ilə bağlı yazılı materialları təhlil edir.
3. Müvafiq peşə ilə bağlı materialı şifahi olaraq təqdim edir.
4. Peşə ilə bağlı yazılı materialın təqdimatını qiymətləndirir.

Modulun adı: Xarici dildə ünsiyyət
Modulun kodu: 2
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə gündəlik ünsiyyət zamanı lazım olan sözlərdən sərbəst şəkildə istifadə etməyi biləcək, özünü aydın ifadə

etməyi, və eləcə də müxtəlif sahələrə uyğun terminologiyalar tətbiq etməyi bacaracaqdır.

Təlim nəticəsi 1: Gündəlik məsələlər, təhsil, iş, iş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik mövzularında ünsiyyət qurmağı və özünü ifadə etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Gündəlik həyatda sadə cümlələr ilə özünü ifadə edir;
2. Təhsil mövzusu ətrafında olan mətnləri təhlil edir;
3. İş həyatında istifadə olunan əsas anlayışlardan istifadə edərək öz sahəsini təsvir edir;
4. İş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik qaydalarını xarici dildə sadalayır.

Təlim nəticəsi 2: Gündəlik məsələlər üzrə baza səviyyəsində ünsiyyət qurmağı bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müxtəlif ölkələrə səyahətlə bağlı müzakirələrdə iştirak edir;
2. Ətraf mühitlə bağlı ilkin anlayışları təsvir edir;
3. Maliyyə ilə bağlı məsələlərdə ünsiyyət qurur;
4. Gündəlik xəbərlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparır.

Təlim nəticəsi 3: Müasir texnologiya ilə bağlı terminləri bilir və diskussiyyalar aparmağı bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Ünsiyyətin müxtəlif növlərini tətbiq edir;
2. Müxtəlif rəqəmsal texnologiyalardan məlumat almaq üçün istifadə edir;
3. Texnologiyanın əhəmiyyətini şərh edir.

Modulun adı: Hesablama əməliyyatları

Modulun kodu: 3

Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə məsələlərin həllində riyazi düşüncə nümayiş etdirməyi, hesablamalar aparmağı, cədvəl və qrafiklər hazırlamağı, onlardan istifadə etməyi, cəbri qanunları tətbiq etməyi və təsviri statistikadan istifadə etməyi bacaracaqdır.

Təlim nəticəsi 1: Məsələlərin həllində riyazi düşüncə nümayiş etdirir.

Qiymətləndirmə meyarları
1. Riyazi məsələlərin həllini necə qavradığını izah edir.
2. Məsələlərin həllində nə zaman riyazi üsullardan istifadə edəcəyini müəyyən edir.
3. Riyazi qanunlardan istifadə edərək məsələlərin həlli zamanı hansı texniki vəsaitlərdən istifadə olunacağını tədqiq edir.
4. Praktiki məsələlərdə riyazi termin və modellərdən istifadə etmək üçün nümunələr verir.
Təlim nəticəsi 2: Sadə hesablamalar aparır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İşdən əlavə vaxt üçün hesablanan bonusları və çıxılmaları nəzərə almaqla əmək haqqından xalis gəliri hesablayır.
2. Faizləri və yenidən ödənişləri (qaytarılmaları) bank krediti üzrə hesablayır.
3. Formul və reseptlər əsasında xammalın müxtəlif qarışıqlarını hesablayır.
4. Sifarişlərlə əlaqəli tipik hesabatlar aparır.
5. Digər tipik işlərlə bağlı hesablamaları yerinə yetirir.
Təlim nəticəsi 3: Sadə qrafik və cədvəllər hazırlayır və məsələlərin həllində onlardan istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Histoqramdan, nöqtəli diaqramdan, xətti qrafik və piktoqramdan alınan məlumatlardan istifadə edir.
2. Nəzərdən keçirilən işdən alınan informasiyalara əsasən, histoqramlar, nöqtəli diaqramlar, xətti qrafik və ya piktoqramlar qurur.
3. Exceldən istifadə etməklə 2-ci qiymətləndirmə meyarındakı diaqramları qurur.
Təlim nəticəsi 4: Məsələlərin həllində sadə cəbri qaydaları tətbiq edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Mötərizələrdən istifadə etməklə ifadələri aydınlaşdırır və sadələşdirir.
2. Tənliklər və riyazi ifadələrlə düzgün manipulyasiya edir və onları sadələşdirir.
3. Müvafiq dəyişənlərdən istifadə edərək riyazi funksiyalar qurur.
4. İndexslər qanunu tətbiq edir.
5. Sadə xətti funksiyaları praktiki misallarla izah edir.
Təlim nəticəsi 5: Sadə təsviri statistikadan istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları

1. Çoxluğa qarşı seçim konsepsiyanı izah edir.
2. Mərkəzin tendensiya üzrə məlumatlarını təsvir edir (moda, median, ədədi orta).
3. Dispersiya ölçüləri olan məlumatları təsvir edir.
4. Histroqram və diaqramları təsvir edir.

Modulun adı: İnformasiya texnologiyaları

Modulun kodu: 4

Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə işlə əlaqəli məlumatları tapmağı, qiymətləndirməyi və idarə etməyi, müxtəlif müvafiq mediadan istifadə etməklə peşəkarcasına əlaqə qurmağı və əməkdaşlıq etməyi, peşəkar rəqəmsal məzmun hazırlamağı, İT-dən təhlükəsiz şəkildə istifadə etməyi və texnologiyadan istifadə etməklə problemləri həll etməyi bacaracaqdır.

Təlim nəticəsi 1: İnternetdə məlumatları tapmağı, qiymətləndirməyi və idarə etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müvafiq məlumat göstəricilərini (verilənlər), məlumat və rəqəmsal məzmunu müəyyən edir.
2. Müvafiq məlumat göstəricilərinin, məlumat və rəqəmsal məzmunun keyfiyyətini dəyərləndirir.
3. Rəqəmsal mühitlərdə məlumat göstəricilərini, məlumatları və rəqəmsal məzmunu idarə edir.

Təlim nəticəsi 2: Sosial media vasitələrindən istifadə edir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə peşəkarcasına işləyir.
2. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalardan istifadə etməklə məlumat göstəricilərini, məlumat və rəqəmsal məzmunu paylaşır.
3. Rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə öz işlərini yerinə yetirir.
4. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə peşəkarcasına davranır.
5. Peşəkar şəbəkə vasitəsilə ünsiyyət qurur.
6. Rəqəmsal kimliyi idarə edir.

Təlim nəticəsi 3: Rəqəmsal məzmun hazırlayır.

Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq formatlarda peşəkar rəqəmsal məzmunu hazırlayır.
2. Yeni müvafiq məzmun hazırlanması üçün mövcud rəqəmsal məzmunu inteqrasiya edərək uyğunlaşdırır.
3. Müəlliflik hüququ və lisenziyaların məlumat göstəricilərinə, məlumat və rəqəmsal məzmununa necə tətbiq edilməsini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 4: İnformasiya texnologiyalarından təhlükəsiz şəkildə istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq cihazları qoruyur.
2. Şəxsi məlumat və məxfiliyi qoruyur.
3. Cihazlardan istifadə edərkən sağlamlığını qoruyur.
4. Cihazlardan istifadə edərkən ətraf mühiti qoruyur.
Təlim nəticəsi 5: Sadə texniki problemləri həll edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq cihazları işlədərkən yaranmış texniki problemləri həll edir.
2. Texnologiyalardan istifadə etməklə işlə əlaqəli müvafiq ehtiyacları müəyyən edərək, bunların texnoloji həlli yollarını seçir.
3. Öz rəqəmsal bacarılarındakı çatışmazlıqları müəyyən edir.
4. Öz rəqəmsal bacarıqlarındakı çatışmazlıqları aradan qaldırmaq üçün inkişaf planını təqdim edir.

Modulun adı: Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması
Modulun kodu: 5
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə Azərbaycan qanunvericiliyi barədə ümumi anlayışları biləcək, dövlət və özəl müəssisələri fərqləndirməyi, müasir iş axtarma üsullarından istifadə etməyi və ətraf mühitin mühafizəsi üçün ilkin tədbirləri həyata keçirməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Azərbaycan cəmiyyətinin xüsusiyyətləri və əsas qanunvericilik sənədlərini şərh edir.
Qiymətləndirmə meyarları

1. Azərbaycan vətəndaşı kimi özünə müvafiq olan qanunları nəzərdən keçirir.
2. Azərbaycan vətəndaşı kimi hüquqlarını təhlil edir.
3. Azərbaycanda bir işçi kimi öz peşəsi üçün müvafiq olan qanunları nəzərdən keçirir.
4. Azərbaycanlı işçi kimi hüquqlarını təhlil edir.
Təlim nəticəsi 2: Dövlət və özəl müəssisələrin fərqi və onların əsas xüsusiyyətlərini təhlil edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müəssisə anlayışının mənasını izah edir.
2. Dövlət müəssisələrinin əsas xarakterik xüsusiyyətlərini təhlil edir.
3. Özəl müəssisələrin əsas xarakterik xüsusiyyətlərini təhlil edir.
4. Dövlət və özəl müəssisələrini fərqləndirən əsas xüsusiyyətləri ayırd edir.
Təlim nəticəsi 3: Karyera məqsədlərini müəyyən edir və müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Karyera anlayışının mənasını izah edir.
2. Karyera məqsədlərinin müəyyən edilməsi yollarını araşdırır.
3. Müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə edir.
4. Peşəkar inkişafın üsul və mərhələlərinə tətbiq edir.
Təlim nəticəsi 4: Ətraf mühitin mühafizəsi və yanğınsöndürmə vasitələrinə dair ilkin tədbirləri tətbiq edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ekoloji qanunları təsvir edir.
2. Ekoloji şəraitin yaxşılaşdırılmasına yardımçı olan üsulları sadalayır.
3. Müəssisədə olan yanğınsöndürmə vasitələrindən düzgün istifadə edir.
4. Yanğın baş verərkən yanğın təhlükəsizliyinin əsas və fərdi ehtiyat tədbirləri ilə otaqlardan çıxma qaydalarını uyğunlaşdırır.
5. İşləri başa çatdırdıqdan sonra ətraf mühitin qorunması naminə ərazini təmizləyir.

Modulun adı: Peşə etikası
Modulun kodu: 6
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə peşəkarlığın əsas

prinsiplərini biləcək və vaxtdan səmərəli istifadə etməyi, qrup şəklində işləməyi və iş yerində mövcud davranış qaydalarını təhlil etməyi bacaracaqdır.

Təlim nəticəsi 1: Peşəkarlıq prinsiplərini bilir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Peşəkarlıq anlayışının nə olduğunu müəyyən edir.
2. Peşəkarlığın əsas kriteriyaları izah edir.
3. Peşəkar davranışın əsas meyarlarını izah edir.
4. Peşəkarlığın karyera inkişafındakı rolunu dərk edir.

Təlim nəticəsi 2: Vaxtdan səmərəli istifadə etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Vaxt anlayışını və onun əhəmiyyətinin nədən ibarət olduğunu sadalayır.
2. Vaxtın idarə olunmasındakı əsas yanaşmaları təhlil edir.
3. İdarəetmə funksiyaları və vaxtın idarə olunması arasında əlaqəni izah edir.
4. Vaxtdan səmərəli istifadəyə mane olan əsas əngəlləri aradan qaldırma üsullarını sadalayır.
5. Fərdi vaxt planlaşdırma üsullarını nümayiş etdirir.

Təlim nəticəsi 3: Qrup daxilində səmərəli işləməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Öz peşəsi ilə bağlı qruplarda necə işlədiyini izah edir.
2. Səciyyəvi qrup işlərində qrupdakıların rollarını təsvir edir.
3. Qrup işində öz şəxsi rolunu təhlil edir.
4. Öz peşəsi ilə bağlı qrup işində problemlərin nümunələrini nəzərdən keçirir.
5. 4-cü qiymətləndirmə meyarında müəyyən edilən problemlərin həllinə necə kömək edə biləcəyini təsvir edir.

Təlim nəticəsi 4: İş yerində davranış qaydalarını təhlil etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Etik davranışın hansı mənanı ifadə etdiyini nümayiş etdirir.
2. İş etikası anlayışını və fərdi etik davranışların nə olduğunu izah edir.
3. Müəssisə və təşkilatlarda gündəlik etik davranış qaydalarını sadalayır.
4. Ətraf mühiti bir işçi kimi necə qoruya biləcəyini təsvir edir.
5. Müəssisə və təşkilatlarda davranış qaydalarının idarə olunması prinsiplərini

müəyyənləşdirir.

Modulun adı: Sahibkarlıq

Modulun kodu: 7

Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə sahibkarlıq ideyalarını müəyyənləşdirib qiymətləndirməyi, ideyaların həyata keçirilməsi üçün lazımi resursları müəyyənləşdirib toplamağı və ideyaları həyata keçirilməsi yollarını göstərməyi bacaracaqdır.

Təlim nəticəsi 1: Sahibkarlıq ideyalarını, imkanlarını müəyyən etməyi və qiymətləndirməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Sahibkarlığın mahiyyətini izah edir.
2. Sahibkarlıq fəaliyyəti üçün əlində olan imkanları müəyyən edir.
3. Sahibkarlıq ideyalarını müəyyənləşdirir.
4. Sahibkarlıq ideyasını qiymətləndirir.

Təlim nəticəsi 2: Sadə biznes layihəsini hazırlayır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Biznes planın məqsəd və strukturunu izah edir.
2. Marketing planını hazırlayır.
3. Satış və insan resurslarını planlaşdırır.
4. İnvestisiya və maliyyə planını hazırlayır.
5. Bütçəni planlaşdırır.
6. Qeyri-müəyyənlik və risk hallarında necə qərar qəbul edəcəyini təsvir edir.

Təlim nəticəsi 3: Sahibkarlıq ideyalarını necə həyata keçirməli olduğunu göstərir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Yaradılan müəssisənin hüquqi məsələlərini təsvir edir.
2. Sahibkarlıq prosesində başqaları ilə səmərəli əməkdaşlıq üçün nə edəcəyini təsvir edir.
3. Biznes plan hazırlanmasından sonrakı addımlarını müəyyən edir.

Modulun adı: Estetika və mədəni özünüifadə

Modulun kodu: 8

Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə Azərbaycan müəlliflərini və rəssamlarını təhlil etməyi, Azərbaycan mədəniyyətini təqdim etməyi, kreativlik və estetika anlayışlarını təhlil etməyi və onlardan düzgün şəkildə istifadə etməyi, etiket və nəzakət qaydalarını təhlil edib onlardan istifadə etməyi bacaracaqdır.

Təlim nəticəsi 1: Azərbaycanın mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin əsas əsərlərini şərh edir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Azərbaycanın 3 görkəmli yazıçısının əsərlərini təhlil edir.
2. Azərbaycan musiqi sənətinin 3 görkəmli nümayəndəsinin yaradıcılığını təhlil edir.
3. Azərbaycanın 3 görkəmli vizual rəssamının əsərlərini təhlil edir.

Təlim nəticəsi 2: Dünya incəsənət nümunələrini və məşhur mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin əsərlərini şərh edir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Dünyaca məşhur 3 mədəniyyət sahəsini müəyyən edir.
2. Mədəniyyət sahələri haqqında məlumatları təhlil edir.
3. Seçilmiş mədəniyyət sahələrinin şifahi təqdimatını verir.
4. Başqalarına mədəniyyət sahələrinin təqdim edilməsinə dair konstruktiv rəy verir .
5. 3 mədəni sahənin yazılı təqdimatını hazırlayır.

Təlim nəticəsi 3: Kreativlik və estetika anlayışlarını təhlil edərək onlardan istifadə edir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Estetika anlayışını təhlil edir.
2. Kreativlik anlayışını təhlil edir.
3. Estetika anlayışından istifadə edərək kreativ ideyalar təqdim edir.

Təlim nəticəsi 4: Etiket və nəzakət qaydalarını təhlil edərək onlardan istifadə edir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Ölkəmizə xas nəzakət qaydalarını şərh edir.
2. İş yerində etiket qaydalarını tətbiq edir.
3. Ayrı-ayrı ölkələrdə istifadə edilən etiket və nəzakət qaydalarını təhlil edir.

Modulun adı: Fiziki tərbiyə

Modulun kodu: 9

Modulun ümumi məqsədi: Bu modul tamamlandıqdan sonra tələbə tərbiyəvi prosesdə sağlamlığın yüksəldilməsi, peşə xəstəliklərinin qarşısının alınması, pis vərdişlər, fərdi fiziki inkişaf və sağlam fiziki həyat haqqında zəruri məlumatı biləcək və dövlət standartında müvafiq təlimlərlə nəzərdə tutulan fiziki standartları yerinə yetirmək üçün fərdi olaraq seçilmiş kompleks sağlamlıq və gimnastika məşğələlərini həyata keçirməyi bacaracaqdır.

Təlim nəticəsi 1: Hərəkəti vərdiş və bacarıqları formalaşdıran müxtəlif statik və dinamik hərəkətləri sadə üsullarla icra edir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Hərəkətlərin sağlamlaşdırıcı və inkişafetdirici təsirini izah edir.
2. Hərəkətlərin icra şəraiti və icra üsulunun təkmilləşdirilməsi barədə müzakirə aparır.
3. Şəxsiyyətin harmonik inkişafını təsvir edir.
4. Fiziki tərbiyə üzrə nəzəri bilikləri izah edir.

Təlim nəticəsi 2: Fiziki tərbiyə prosesində intizam və rejim qaydalarına əməl edir, birgə fəaliyyət bacarıqları nümayiş etdirir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Aktiv hərəkətlərlə bağlı bacarıq və vərdişlərini nümayiş etdirir.
2. Aktiv hərəkətlərin icrasında əlverişli üsullarından istifadə edir.
3. Aktiv hərəkətlərinə nəzarət edir.
4. Şəraitə uyğun ilkin tibbi yardım göstərir.
5. Bərpaedici vasitələrdən səmərəli istifadə edir.

Təlim nəticəsi 3: İdman oyunlarını, o cümlədən milli idman oyunlarını və onların növlərini təqdim edir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Fiziki hazırlığını artırmaq üçün aktiv hərəkətlərdən və xüsusi vasitələrdən müntəzəm istifadə edir.
2. Yaş qrupuna müvafiq hərəkətlərə qadir olduğunu nümayiş etdirir.
3. Hərəkətlərin icrası zamanı əlverişli metodlar tətbiq edir.
4. Aktiv hərəkətlərə qadir olduğunu nümayiş etdirir.

Modulun adı: Çağırışaqədərki hazırlıq

Modulun kodu: 10

<p>Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə dövlət təhlükəsizliyinin tarixi və hüquqi əsasları, sıra və intizam nizamnamələrinin ümumi müddəalarını biləcəkdir.</p>
<p>Təlim nəticəsi 1: Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrində istifadə olunan hərbi texnika və sursatlar haqqında zəruri məlumatlara malik olduğunu nümayiş etdirir.</p>
<p style="text-align: center;">Qiymətləndirmə meyarları</p>
<p>1. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yaradılması və inkişafı barədə məlumatları şərh edir.</p>
<p>2. Vətənin müdafiəsində vətəndaş vəzifələrini sadalayır.</p>
<p>3. Hərbi nizamnamələrin yerinə yetirilmə məsuliyyətini dərk edir.</p>
<p>4. Sıra və intizam nizamnamələrinin ümumi müddəalarını şərh edir.</p>
<p>Təlim nəticəsi 2: Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrinin nizamnamələrində təsbit olunmuş əsas müddəaları mənimsədiyini, tibbi yardım və mülki müdafiə bacarıqlarına, topoqrafik vərdişlərə yiyələndiyini nümayiş etdirir.</p>
<p style="text-align: center;">Qiymətləndirmə meyarları</p>
<p>1. Müasir ümumqoşun döyüşü haqqında məlumatları şərh edir.</p>
<p>2. Müasir döyüş vasitələrini təsvir edir.</p>
<p>3. Topoqrafiya üzrə bacarıqlarını nümayiş etdirir.</p>
<p>4. Fövqəladə hadisələr zamanı əhəlinin mühafizəsi haqqında biliklərini təsnif edir.</p>
<p>5. Mühafizə vasitələrindən düzgün istifadə edir.</p>
<p>6. Radiasiyaya nəzarət və kimyəvi kəşfiyyat cihazlarından istifadə edir.</p>
<p>Təlim nəticəsi 3: Mülki müdafiə, sıra təlimi və fiziki hazırlığa aid normativləri yerinə yetirir, onların icrası zamanı qrup və komanda tərkibində əlaqəli fəaliyyət göstərir.</p>
<p style="text-align: center;">Qiymətləndirmə meyarları</p>
<p>1. Sağlam həyat tərzini üzrə bilikləri əlaqələndirir.</p>
<p>2. Sağlamlığın mühafizəsi haqqında ümumi müddəaları şərh edir.</p>
<p>3. Yaralanma və bədbəxt hadisə zamanı zərərçəkənlərə ilkin tibbi yardım göstərir.</p>
<p>4. Fövqəladə hadisələrdə zədələnmələrin profilaktikasını və ilkin tibbi yardım qaydalarını tətbiq edir.</p>
<p>5. Radiasiya şüalanmaları və kimyəvi zədələnmələr zamanı ilkin tibbi yardımını yerinə yetirir.</p>

Modulun adı: Ticarətin təşkili
Modulun kodu:
Saatlar və kredit:
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamadıqdan sonra tələbə ticarət şəbəkələrində işin təşkilinə dair verilən tələbləri yerinə yetirməyi, ticarətin sanitariyası və gigiyenası, əməyin mühafizəsi və texniki- təhlükəsizlik qaydalarına riayət etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Ticarət şəbəkələri haqqında bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ticarətin yaranma tarixi və ticarət şəbəkəsinin növləri və tipləri haqqında məlumat verir
2. Mağazanın quruluşuna və planlaşdırılmasına verilən əsas tələbləri izah edir
3. Mal satışı üzrə xidmət metodlarını izah edir
Təlim nəticəsi 2: Ticarət müəssisələrində işin təşkilinə dair verilən tələbləri yerinə yetirməyi bacır
Qiymətləndirmə meyarları
7. Mağazaların mallarla təhcizəti və ticarət texnoloji əməliyyatların təşkili qaydalarını izah edir
8. Mağazada tara işinin təşkilinə dair verilən tələbləri yerinə yetirir
9. Mağazada malların qəbulu, saxlanması və satışa hazırlanması işini yerinə yetirir
10. Mağazalarda reklam işinin təşkilinə dair verilən tələbləri yerinə yetirir
11. İş yerini təşkil edir və malların yerləşdirilməsi, yığılması xüsusiyyətlərini izah edir
Təlim nəticəsi 3: İstehlakçıların hüquqlarının mühafizəsi haqqında qanuna əməl etməklə alıcılara əlavə xidmət göstərməyi bacır
Qiymətləndirmə meyarları
1. "Alıcı tələbinin öyrənilməsi" anlayışını izah edir
2. Mağazada mal çeçidinin formalaşdırılması xüsusiyyətlərini izah edir
3. Malların dəyişdirilməsi və qaytarılması qaydalarını bildiyini nümayiş etdirir və İstehlakçının tələbinə uyğun əlavə xidmət göstərir
Təlim nəticəsi 4 Ticarətin sanitariyası və gigiyenası qaydalarına riayət etməyi bacır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Sanitariya və gijyananın əsasları və mikroorqanizmlər haqqında məlumat verir.
2. Qida xəstəlikləri və qida zəhərlənmələri haqqında məlumat verir
4. Şəxsi gijyena normalarına əməl edir
Təlim nəticəsi 5 Əməyin mühafizəsi və texniki- təhlükəsizlik qaydalarına riayət etməyi

bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Əməyin mühafizəsinin hüquqi əsaslarını izah edir.
2. Texniki təhlükəsizlik qaydalarını şərh edir.
3. Əməyin gigiyenası və istehsalat sanitariyasına verilən tələbləri yerinə yetirir

Modulun adı: Ticarət müəssisələrinin avadanlığı
Modulun kodu:
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamadıqdan sonra tələbə ticarət müəssisələrinin avadanlıqlarını fərqləndirməyi və onlardan təhlükəsizlik texnikası qaydalarına riayət etməklə təyinatına uyğun istifadə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Ticarət avadanlıqları ilə işləmə bacarığı nümayiş etdirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Çəki-ölçü avadanlıqları ilə işləmə bacarığı nümayiş etdirir
2. Məhsulların doğranması və kəsilməsi, İçkilərin hazırlanması və satılması işini yerinə yetirir
3. Soyuducu avadanlıqları və ticarət avtomatlarını təyinatına uyğun istifadə edir
Təlim nəticəsi 2: Nəzarət kassa maşınları və müxtəlif terminallar ilə işləməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müxtəlif nəzarət-kassa maşınlarında işləyir
2. Müxtəlif post-terminallardan istifadə edir
3. Alıcı ilə hesablaşma əməliyyatı prosesini yerinə yetirir
Təlim nəticəsi 3 : Ticarət anbarlarının, bazarlarının və mağazaların mexanikləşdirilməsi üçün texnoloji avadanlıqlar ilə işləmə bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Çəkib-bükücü avadanlıqlarla işləmə bacarığı nümayiş etdirir
2. Topdan satış bazaların anbarların mexanikləşdirilməsi üçün texnoloji avadanlıqları və onların prinsipini izah edir
3. Ticarət nəqliyyatları haqqında məlumat verir

Modulun adı: Ticarətdə uçot və hesabat, ticarət hesablamaları
Modulun kodu:

Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamadıqdan sonra tələbə ticarətdə sadə hesablama əməliyyatlarını və ticarət müəssisələrində malların uçot və hesabatını aparmağı bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Ticarətdə sadə hesablama əməliyyatları aparır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Sadə hesablama əməliyyatlarını yerinə yetirir (100-1000 dairəsində hesab əməlləri, riyazi çevirmə əməliyyatları)
2. Hesablama zamanı faiz, nisbət və mütənasiblik qaydalarından istifadə edir
3. Hesablama məşinləri ilə işləyir
Təlim nəticəsi 1: Uçotda tətbiq edilən ölçü vahidləri haqqında bilir
Qiymətləndirmə meyarları
1. Uçotda tətbiq edilən ölçü vahidləri haqqında məlumat verir
2. Ölçü vahidlərindən istifadə edir
3. Ölçü vahidlərindən istifadə edərək qalıqları çıxarır
Təlim nəticəsi 2: Sənədlərin tərtibatına verilən tələbləri izah edir və sənədlər ilə işləməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Sənədlər haqqında məlumat verir
2. Sənədlərin növlərini izah edir
3. Sənədlərlə işləmə bacarığı nümayiş etdirir
Təlim nəticəsi 3: Ticarət müəssisələrində malların uçot və hesabatını bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ticarət müəssisələrində malların uçotunun aparılması qaydasını izah edir
2. İntinventarizasiya işini yerinə yetirir
3. Hesabat tərtib edir

Modulun adı: Ərzaq mallarının ekspertizası
Modulun kodu:
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamadıqdan sonra tələbə ərzaq mallarının əsas fiziki və istehlak xassələri, zərərsizlik göstəriciləri, qida dəyəri haqqında məlumat verməyi,

məhsulları təsnifləşdirilməsini, sortlaşdırılmasını və çeşidlər üzrə ayırmağı bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Ərzaq malları ekspertizminin xarakterik xüsusiyyətlərini bilir
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ərzaq mallarının istehlak xassələri haqqında məlumat verir
2. Əmtəələrin standartlaşdırılması, sertifikatlaşdırılması və kodlaşdırılmasını izah edir
3. Ərzaq mallarının keyfiyyəti və ona təsir edən amillər haqqında məlumat verir
Təlim nəticəsi 2: Təzə və emal edilmiş meyvə və tərəvəzlər haqqında məlumat verməyi bilir və növ və sortlar üzrə çeşidləməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Meyvə və onun emalı məhsullarını sortlaşdırır
2. Tərəvəz və onun emalı məhsullarını çeşidləyir
3. Göbələk və onun emalı məhsullarını fərqləndirir
Təlim nəticəsi 3: Un, un məmulatları, taxıl, taxıl məmulatları haqqında məlumat verir, növ və sortlar üzrə çeşidləməyi bilir
Qiymətləndirmə meyarları
1. Yarma, yarma məmulatlarını və Yeyinti konsentratlarını sortlaşdırır
2. Un, makaron məmulatlarını çeşidləyir
3. Çörək və çörək-bulka məmulatlarını keyfiyyətə qiymətləndirir
Təlim nəticəsi 4: Nişasta, şəkər, bal və qənnadı məmulatları və tamlı mallar haqqında məlumat verməyi növ və sortlar üzrə çeşidləməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Nişasta, nişasta məhsulları, bal və şəkər məhsullarını çeşidləyir
2. Qənnadı məmulatlarını fərqləndirir
3. Tamlı malları sortlaşdırır
Təlim nəticəsi 5: Yeyinti yağları, yumurta və yumurta məhsulları haqqında məlumat verməyi , növ və sortlar üzrə çeşidləməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Yağları fərqləndirir
2. Mayonez haqqında məlumat verir
3. Yumurta və yumurta məhsullarını çeşidləyir
Təlim nəticəsi 6: Süd və süd məhsulları haqqında bilir və onları növ və sortlar üzrə çeşidləməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Süd və süd məhsullarını fərqləndirir
2. Quru süd məhsulları və dondurmaları sortlaşdırır
3. Pendirləri çeşidləyir
Təlim nəticəsi 7: Ət və balıq məhsulları haqqında məlumat verməyi və onları növ və

sortlar üzrə çeşidləməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ət və ət sub məhsullarını növ və sortlar üzrə çeşidləyir
2. Ev və ov quşlarını fərqləndirir
3. Ət məmulatlarını sortlaşdırır
4. Balıq və balıq məhsullarını fərqləndirir
5. Qeyri-balıq su xammalı haqqında məlumat verir
6. Ət və balıq konservlərini çeşidləyir

Modul 4. Qeyri-ərzaq mallarının ekspertizası
Modulun kodu:
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamadıqdan sonra tələbə qeyri-ərzaq mallarının xarakterik xüsusiyyətləri və ayrı-ayrı mallar haqqında məlumat verməyi, malları təsniflədirməyi və çeşidləməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Qeyri-ərzaq malları ekspertizasının xarakterik xüsusiyyətləri haqqında bilir
Qiymətləndirmə meyarları
1. Malların təsnifatı, çeşidi və kodlaşdırılması haqqında məlumat verir
4. Malların keyfiyyətini və keyfiyyətə təsir edən amilləri izah edir
5. Əmtəələrin əsas və istehlak xassələrini sadalayır
6. Əmtəələrin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılması haqqında məlumat verir
Təlim nəticəsi 2: Toxuculuq malları, tikili mallar və trikotaj malları haqqında məlumat verməyi bilir, malları təsniflədirməyi və çeşidləməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Toxuculuq lifləri və parçaları təsniflədir
2. Tikili və trikotaj mallarını fərqləndirir
3. Xalça və xalça məmulatlarını çeşidləyir
Təlim nəticəsi 2: Ətriyyat-kosmetika malları, zərgərlik malları və bəzək məmulatları haqqında məlumat verməyi, təsniflədirməyi və çeşidləməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ətriyyat – kosmetika mallarını təsniflədir
2. Zərgərlik meşət saatları və bəzək məmulatlarını fərqləndirir
3. Gigiyena məhsullarını çeşidləyir

Təlim nəticəsi 3: Plastik kütlə, məişət kimyası və məişət silikat malları haqqında məlumat verməyi, malları çeşidləməyi bacarır

Qiymətləndirmə meyarları

1. Plastik kütlədən olan məmulatları sortlaşdırır
2. Məişət şüşə, məişət keramika mallarını təsnifləşdirir
3. Məişət kimyası mallarını fərqləndirir

Təlim nəticəsi 4: Ayaqqabı, xəz-dəri malları və çantalar haqqında məlumat verməyi, malları təsnifləşdirməyi və çeşidləməyi bacarır

Qiymətləndirmə meyarları

1. Ayaqqabı mallarını təsnifləşdirir
2. Xəz -dəri məmulatlarını sortlaşdırır
3. Çantalar mallarını çeşidləyir

Təlim nəticəsi 5: İnşaat materialları və ağac-mebel malları haqqında məlumat verməyi, malları təsnifləşdirməyi və çeşidləməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Ağac-mebel mallarını və ağac-inşaat materiallarını təsnifləşdirir
2. Mineral inşaat-yapışdırıcı materialları, təbii daş və rulon örtük materiallarını fərqləndirir
3. Şüşə, keramika və metaldan olan inşaat materiallarını sortlaşdırır
4. Santexnika-avadanlıqlarını fərqləndirir

Təlim nəticəsi 6: Kağız-karton, İdman-turizm malları, oyuncaqlar, ovçuluq və balıqçılıq malları haqqında məlumat verməyi, malları təsnifləşdirməyi və çeşidləməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Kağız-karton məmulatlarını məktəb-yazı ləvazimatları və dəftərxana mallarını təsnifləşdirir
2. Oyuncaqları fərqləndirir
3. İdman, turizm, alpinizm, ovçuluq və balıqçılıq mallarını çeşidləyir

Təlim nəticəsi 7: Elektron məişət avadanlıqları, fotokino malları və radioelektron aparatları musiqi alətləri haqqında məlumat verməyi malları təsnifləşdirməyi və çeşidləməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Elektron məişət avadanlıqlarını təsnifləşdirir

2. Fotokino və radioelektron aparatları mallarını çeşidləyir
3. Musiqi alətlərini fərqləndirir

Modulun adı: İstehsalat təlimi
Saatlar və kredit:
İş yerində öyrənmənin ümumi məqsədi: Bu modulu tamamadıqdan sonra tələbə müəssisələrində sanitariya və gigiyena, təhlükəsizlik- texnikası qaydalarına riayət etməklə malların qəbulu, saxlanması, daşınması, vitrində yerləşdirilməsi qaydalarını öyrənir, alət və avadanlıqların təhlükəsizlik texnikası və istismarı qaydalarını, alıcılara ticari xidmət göstərməyi və alıcı ilə hesablaşma əməliyyatı aparmağı bacaracaqdır.
Hüquqi şərtlər və müqavilə:
Təlim nəticəsi 1: Pərakəndə ticarət müəssisələrində sanitariya və gigiyena, təhlükəsizlik- texnikası qaydalarına və şəxsi gigiyenaya normalarına əməl etməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Mağazaların quruluşu və planlaşdırılmasına verilən tələbləri şərh edir
2. İş otaqlarının sanitariya-gigiyena tələblərinə, şəxsi gigiyena normalarına əməl edir
3. Texniki təhlükəsizlik qaydalarını, əməyin gigiyenası və istehsalat sanitariyası normalarını yerinə yetirir
Təlim nəticəsi 2: İşin təşkilinə dair verilən tələbləri yerinə yetirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Magazada tara işinin təşkil edir
2. Magazalarda reklam işinin yerinə yetirir
3. Magazada mallarının qəbulu, saxlanması və satışa hazırlanması işini yerinə yetirir
4. Ayrı-ayrı şöbələr üzrə iş yerini təşkili və malların vitrində yerləşdirilməsi işini yerinə yetirir
Təlim nəticəsi 3: Ticarət avadanlıqları ilə işləməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Çəki-ölçü avadanlıqları ilə işləyir
2. Doğrayıcı-kəsici avadanlıqlardan təyinatına uyğun istifadə edir
3. Soyuducu avadanlıqlardan təyinatına uyğun istifadə edir
4. Nəzarətçi-xəzinədarın işini yerinə yetirir

Təlim nəticəsi 4: Ticarətdə uçot və hesabat, ticarət hesablamaları əməliyyatlarını bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ticarətdə sadə hesablama, Hesablama məşinlərində hesab əməllərini yerinə yetirir
2. Ticarət müəssisələrində malların və inventarların uçot və hesabatını aparır
3. Sənədlərləri tərtib edir
Təlim nəticəsi 5: Ərzaq mallarının satışını bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ərzaq mallarını satışa hazırlayır
2. Ərzaq mallarını vitrində yerləşdirir
3. Ərzaq mallarının satışını həyata keçirir
Təlim nəticəsi 6: Qeyri-ərzaq mallarının satışını bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Qeyri-ərzaq mallarını satışa hazırlayır
2. Qeyri-ərzaq mallarını vitrində yerləşdirir
3. Qeyri-ərzaq mallarının satışını həyata keçirir

Modulun adı: İstehsalat təcrübəsi
Saatlar və kredit: 520 saat
İş yerində öyrənmənin ümumi məqsədi: İstehsalat təcrübəsində tələbə ticarət müəssisələrində sanitariya və gigiyena, təhlükəsizlik- texnikası qaydalarına riayət etməklə malların qəbulu, saxlanması, daşınması, vitrində yerləşdirilməsi və alət və avadanlıqlardan düzgün istifadə etməklə alıcılara ticari xidmət göstərməyi və alıcı ilə hesablaşma əməliyyatı aparmağı bacaracaqdır.
Hüquqi şərtlər və müqavilə:
Təlim nəticəsi 1: Ticarət müəssisələrində sanitariya və gigiyena, təhlükəsizlik-texnikası qaydalarına, şəxsi gigiyena normalarına əməl etməyi və zədələnmələr zamanı həkiməqədərki ilk tibbi yardım göstərməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları

1. Şəxsi gigiyena normaları və təhlükəsizlik texnikası qaydalarına əməl edir
2. Texniki təhlükəsizlik qaydalarına yerinə yetirir
3. Əməyin gigiyenası və istehsalat sanitariyasına verilən tələbləri yerinə yetirir
4. İstehsalat zədələnmələri zamanı həkiməqədərki ilk tibbi yardım göstərir
Təlim nəticəsi 2: Ticarət müəssisələrində işin təşkilinə dair verilən tələbləri yerinə yetirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Magazada tara işinin təşkil edir
2. Magazalarda reklam işinin həyata keçirir
3. Magazada mallarının qəbulu, saxlanması və satışa hazırlanması işini yerinə yetirir
4. Ayrı-ayrı şöbələr üzrə iş yerini təşkil edir
5. Malların vitrində yerləşdirir
Təlim nəticəsi 3: Ticarət avadanlıqları ilə işləməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Çəki-ölçü avadanlıqları ilə işləyir
2. Doğrayıcı-kəsici avadanlıqlardan təyinatına uyğun istifadə edir
3. İçkilərin hazırlanması və satılması işini yerinə yetirir
4. Ticarət avtomatlarını mallarla təhciz edir
5. Soyuducu avadanlıqlardan təyinatına uyğun istifadə edir
6. Nəzarət kassa maşınları və müxtəlif terminallar ilə işləmə və alıcı ilə hesablaşma əməliyyatını, nəzarətçi-xəzinadarın işini yerinə yetirir
7. Ticarət anbarlarının, bazarlarının və mağazaların mexanikləşdirilməsi üçün texnoloji avadanlıqlar ilə işləyir
Təlim nəticəsi 4: İstehlakçıların hüquqlarının mühafizəsi haqqında qanuna əməl etməklə alıcılara xidmət göstərməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Alıcı tələbinin öyrənilməsi işini yerinə yetirir
2. Malların dəyişdirilməsi və qaytarılması işini yerinə yetirir
3. İstehlakçının tələbinə uyğun əlavə xidmət göstərir
Təlim nəticəsi 5: Ticarətdə uçot və hesabat, ticarət hesablamaları əməliyyatlarını bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ticarətdə sadə hesablama əməliyyatları aparır

2. Hesablama maşınlarında hesab əməllərini yerinə yetirir
3. Ticarət müəssisələrində malların və inventarların uçot və hesabatını aparır
4. Sənədlərləri tərtib edir
Təlim nəticəsi 6: Ərzaq mallarının satışını bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Təzə və emal edilmiş meyvə və tərəvəzləri satışa hazırlanmasını, vitrində yerləşdirilməsini və satışını həyata keçirir
2. Taxıl-un məmulatları satışa hazırlanmasını, vitrində yerləşdirilməsini və satışını həyata keçirir
3. Nişasta, şəkər, bal və qənnadı məmulatları və tamlı mallarını satışa hazırlanmasını, vitrində yerləşdirilməsini və satışını həyata keçirir
4. Yeyinti yağları, yumurta və yumurta məhsullarını satışa hazırlanmasını vitrində yerləşdirilməsini və satışını həyata keçirir
5. Süd və süd məhsullarını satışa hazırlanmasını, vitrində yerləşdirilməsini və satışını həyata keçirir
6. Ət və balıq məhsullarını satışa hazırlanmasını, vitrində yerləşdirilməsini və satışını həyata keçirir
Təlim nəticəsi 7: Qeyri-ərzaq mallarının satışını bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Toxuculuq malları, tikili mallar və trikotaj mallarını satışa hazırlanmasını, vitrində yerləşdirilməsini və satışını həyata keçirir
2. Ətriyyat kosmetika, zərgərlik malları, bəzək aksesuarları və suvenirləri satışa hazırlanmasını, vitrində yerləşdirilməsini və satışını həyata keçirir
3. Plastik kütlə, məişət kimyası və məişət silikat mallarını satışa hazırlanmasını, vitrində yerləşdirilməsini və satışını həyata keçirir
4. Ayaqqabı, sumka və xəz-dəri mallarını satışa hazırlanmasını, vitrində yerləşdirilməsini həyata keçirir.
5. İnşaat materialları və ağac-mebel mallarını satışa hazırlanmasını, vitrində yerləşdirilməsini həyata keçirir.
6. Kağız-karton, İdman-turizm, ovçuluq və balıqçılıq mallarını satışa hazırlanmasını, vitrində yerləşdirilməsini həyata keçirir.
7. Elektron məişət avadanlıqları, fotokino malları və radioelektron aparatlarını satışa hazırlanmasını, vitrində yerləşdirilməsini həyata keçirir.